

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
BLAJ—JUDETUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZA. —

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 50 Lei

Pe 6 luni . . . 26 Lei

Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 2 lei de șir garmond.

La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Noul episcop de Oradea-mare.

În scaunul arhieresc al lui Samuil Vulcan și al lui Mihail Pavel, cari prin înțelegerea superioară ce au avut pentru cultura sufletului românesc de pretutindeni i-au dat o strălucire deosebită, scaun văduvit mai nou prin bomba infernală dela Senat din 8 Decembrie 1920, s'a instalat săptămâna aceasta noul mire al eparhiei noastre orădane, Ilustritatea Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu, fostul episcop al eparhiei Lugojului.

Moștenirea mult regretatului episcop Demetriu Radu este una din cele mai grele. Da, pentru că acolo la marginile românismului, în apropiere nemijlocită de hotarul unguresc și în mijlocul unui mare oraș și chiar a unei populații atât de puțin românești, biserica română nu se poate restrânge nici de acum înainte la o activitate curat bisericească, ci va trebuie să fie, ca și'n trecut, vatra caldă și farul luminos al tuturor mișcărilor menite a spori viața de orice natură a neamului nostru. Și dacă mai socotim greutatea care-i revin din faptul, că elementul românesc al Bihorului se ține în cea mai mare parte de biserica ortodoxă-orientală și, — nu în ultimul loc — așteptările, am putea zice chiar pretențiile pe cari le formează opinia publică față de titularul celui mai bogat scaun arhieresc dela noi, este incontestabil, că numirea din 17 Ianuarie, confirmată din partea noului Pontifice în ziua de 25 Februarie, prin care pâr. episcop Valeriu a fost transferat dela Lugoj la Oradea-mare, i-a impus acestuia o sarcină, care nu e ușoară.

Dar Preasfințitul Valeriu nu este om nou pe terenul acesta. El trece pe tronul dela Orade după o lungă păstorire de 9 ani în cursul căreia a câștigat, o spunem cu bune temeieri, și experiența și îndemnare necesară pentru a putea satisface tuturor așteptărilor legate de dânsul: Bun administrator, cum s'a dovedit prin câștigarea averii pe care o lasă eparhiei

noastre bănățene, și om de inițiativă, dupăcum îl laudă înființarea librăriei și tipografiei diecezane din Lugoj și încetările școlii de meserii și a unei congregații de femei, care se desvoaltă acum în legătură cu orfelinatul nostru

dela Obreja, pâr. episcop intră în moștenirea marilor săi antecesorii înzestrat cu toate calitățile cari pot să facă dintr'ânsul pe arhierul tuturor nădejdlor.

Îo dorim din tot sufletul! Și dacă în ultimele sale cuvinte adresate la despărțire fiilor săi sufletești dela Lugoj le cere acestora să se roage pentru el „ca să-și poată împlini datoria până la moarte“, putem să-l asigurăm, că în drumul pe care pornește are, și va avea până la moarte, pentru tot ce e bun și frumos sprințul rugăciunilor tuturor credincioșilor provinciei noastre bisericești. Dându-ne seamă în cea mai deplină măsură de solidaritatea ce trebuie să existe, pentru buna reușită a luptei mari ce se dă din partea bisericii, între grosul armatei și între cei ce din partea Duhului Sfânt au fost puși să fie conducătorii oștirii, organul nostru de publicitate va fi, în chip deosebit, totdeauna la dispoziția generalilor bisericii noastre, căutând a servi cu toate mijloacele idealul sfânt înscris pe flamura curată a mântuitoarei civilizații creștine. Și dacă armatele Romei păgâne au biruit odinioară duș-

Preasfințitul Dr. VALERIU TRAIAN FRENȚIU.

manul prin puterea isvorită din semnul mântuirii, avem toată siguranța, că în semnul acesta vom învinge și noi.

Aceasta este închinarea pe care o aducem episcopului ce urcă acum strălucitul tron arhieresc al Orăzii, dorindu-i din toată inima, ca la sfârșitul cât mai întârziat al activității sale binecuvântate, să se poată spune, că la strălucirea scaunului său a știut să adaugă o strălucire nouă și din cele mai orbitoare.

Fiat! Fiat!

Un indemn venit din afară. Șeful bisericii luterane din Ardeal, episcopul Teutsch dela Sibiu, a publicat în fruntea numărului de Paști al ziarului „Siebenbürgisch-Deutsches-Tageblatt“ un lung articol de orientare bisericească-politică, pe care-l introduce cu următoarele considerații interesante:

„Paștile din acest an ne fac mare bucurie și prin aceea, că diferitele biserici le prăznuiesc de astădată iarăși la aceeași dată. Și așa totuși e altceva, decât atunci când aceste serbări se țin despărțite. Sentimentul acesta va determina poate pe conducătorii bisericii grecești, să introducă și ei calendarul cel nou care e mai bun și pe care l-a acceptat și statul, pentru a înlătura astfel neînțelegerile și necazurile de până acum. Și dacă împreună cu aceasta s'ar veni și cu reducerea sărbătorilor grecești, bucuria și progresul ar fi și mai mare. Căci, chiar să nu amintim din acest prilej pierderile economice pe cari le îndură țara prin atâtea serbători, din pricina cărora poporul rămâne în chip firesc înapoia oricărei țări catolice ori evanghelice — câtă vreme viitorul unui stat se hotărăște azi prin muncă —, ajunge să spunem, că numărul extraordinar al serbătorilor de prisos influențează direct păgubitor asupra dezvoltării religioase a sufletului popular, care nu mai poate suporta azi această supraîncărcare.“

Indemnul acesta ni se pare deosebit de prețios. Nu atât, pentru că acopere ideile a căror ecou ne-am făcut și noi cu toate prilejurile, ci mai vârtos pentru că vine din rândul acelor, cari ar avea tot interesul să nu accelereze o unificare în această direcție. Se știe anume, că unul dintre motivele, pentru cari bisericile noastre românești din Ardeal s'au încăpăținat în păstrarea calendarului Iulian, a fost, ca și pe această cale să împiedecăm și zădărnici procesul de asimilare, octroiât pe căi atât de felurite din partea păturei dominante a țării. De-acum rolurile s'au inversat. Și, dacă în această situație schimbată nu vom ști să înțelegem ca trebuie să primim fără orice întârziere o reformă cerută de toate considerantele și în calea căreia nu stă nici o singură piedecă ce ar merita ceva atențiune aparte, înseamnă că rugina conservatismului bizantin nu vrea să cedeze nici în fața celor mai mari interese de stat.

Dar va înțelege oare biserica ortodoxă română vre-odată, că ura împotriva a tot ce are și cea mai mică legătură cu Roma papală, cum este și calendarul „Gregorian“, nu trebuie să o poată duce până la nesocotirea unor interese de stat atât de vitale?!

Ne place să credem, că da.

Serbările noastre dela 3, 15 Maiu.

Programul nu este încă fixat cu toate amănunțele, dar în mare se știu de pe acum următoarele: Serbările încep de Duminecă, ziua de 14 Maiu, în după-amiaza căreia vor avea loc producțiile și întrecerile între elevii școlilor de față, iar sara va fi concert pentru școlari în sala de gimnastică. Luni se va face apoi o liturghie solemnă pontificată de părintele mitropolit, cu predică ocazională. După liturghie se va aranja un *conduct istorico-etnografic*, apoi se va ținea serbarea dela „Piatra libertății“, unde va vorbi p. Dr. Ioan Coltor, profesor al academiei teologice. Va urma *părăstasul dela mormântul lui Axente*, cu un panegiric ținut de dl Ștefan Pop, profesor al liceului de băieți. Către seară, pela orele 17, va fi marele concert al tuturor școlilor din Blaj, când se va cânta vestita compoziție „Constantin Brâncoveanu“ de Iacob Murășan.

Primul cuvânt.

La scrisoarea de felicitare adresată sfântului Părinte al Romei din partea părintelui mitropolit Vasile, a sosit zilele acestea răspunsul semnat de secretarul de stat Cardinalul Gasparri. Acest prim cuvânt al Romei adresat către capul provinciei noastre bisericești are următorul cuprins:

Ilustrisime și Reverendisime Domnule, Indemnat de o pietate deosebită ai trimis Preafericitului Părinte, dăunăzi, îndată după ce a fost ridicat la culmea supremului Pontificat, o scrisoare foarte călduroasă, prin care pe lângă omagiul supunerii pre care l-ai arătat, și în numele alor tăi, implorai pe seama Lui și toate cele bune și fericite.

Sanctitatea Sa a primit acestea cu multă plăcere și bunăvoință, având totdeauna cea mai mare bucurie pe urma manifestărilor de iubire ale fiilor săi.

La rândul său, augustul Pontifice vă dorește și El tot binele și ca o garanță a darurilor cerești și în

aceeași vreme ca o dovadă a bunăvoinței Sale părintești își trimite cu largă inimă tie, și alor tăi, Binecuvântarea Apostolică.

Iar eu mă folosesc de acest prilej pentru ați exprima sentimentele considerației mele celei mai depline, cu cari sum și doresc a rămânea.

In Vatican, 21 Aprilie 1922

Al Grandetei Tale

cel mai adict

P. Card. Gasparri.

Congresul euharistic.

Zilele acestea s'a trimis și din partea Blajului cercularul, prin care se anunță congresul euharistic din Roma (24—29 Maiu). Ni-se spune într'ansul că „dela această manifestare măreață nu poate lipsi nici biserica noastră română unită“. Se mai amintește apoi, că pentru participarea la congres s'a hotărât „aranjarea unui pelerinaj român la Roma sub conducerea arhierilor noștri“, la care invită pe credincioși să iee parte în număr cât mai mare, adresându-se pentru informații la comitetul central din București (str. Bărăției 33).

„Veneratul cler, așa încheie acest cercular, este recerșat a lumina și îndemna pe credincioși, să nu scape această ocaziune binevenită spre a vizita Roma, leagănul originii și al credinței noastre.“

*

În legătură cu acest congres, comitetul central din București a publicat, într'un număr dela începutul săptămânei trecute al ziarului „Albina“ de acolo, următoarele amănunte:

1. Anunțările sunt a se face cel mai târziu până în 10 Maiu c.

2. Cheltuielile — în cari nu se cuprind cele pentru viza pașapoartelor și călătorie la și dela frontiera română, precum nici viptul pe durata călătoriei — fac pentru cl. I lei 3,341'50, pentru cl. II lei 2,613'50, iar pentru cl. III lei 2,227'50.

3. De pașapoarte pentru Italia are să se îngrijească fiecare participant.

4. La Roma se va sta 6 zile.

5. Pe C. F. R. participanții se vor bucura de 75% reducere.

6. Programul detaliat se va publica mai târziu.

*

□ □ Foiața „Unirii“. □ □

Două legende*).

1. Albe rândunele...

O ceată de oșteni călări ies pe poarta cetății din Ierusalim. După ei vin alții cu sulite pe umăr, apoi trece Isus Mântuitorul găfăind sub povara crucii. Un om, Simon, a pus și el mâna de ajutor, dar lemnul apasă greu și-i la deal, pe Golgota. Maica Domnului își frânge mâinile, și-i curg lacrimile părău pe obraz. Oameni mulți, nu-i începe drumul. Unii se bucură și amenință cu pumnii strânși și alții plâng cu lacrimi calde, pășesc abia, abia spre locul răstignirii.

Bat ciocanele în piroane, sânge împrășcă din trupul sfânt. Ucenici de-ai lui Isus Mântuitorul și femei cuvioase se aruncă la pământ, își sfășie hainele și-s aproape de pierderea minții.

Slugi ridică crucea și mulțimea de răi hăule mulțumiți. Trupul sfânt se svârcolește, încrețește fruntea, dar e blând ca și când

sătura lumea cu două pâini și cinci pești. Picuri gri, roșii și spumoși de sânge cad la rădăcina crucii.

Se face mocirlă și-i păcat! Un stol de albe rândunele, mai albe ca porumbeii, la bătaia soarelui, vâjâie pe sus, se lasă jos și cu mare grabă iau în cioculețele lor sângele și-l duc să-l adune maicii Domnului într'un vas, în ceva. Pe maica Domnului o înfrânge și o apasă jalea și mai mult, î-se sdrobește suflet, inimă, tot ce are. Biete păsărici, au venit de ajutor și grozavii aceia de spâni cu căutătura vicleană și ascunsă, cu trupuri mari, greoaie și vânjoase stau și privesc și plăcerea le lunecă prin vine, că s'a făcut ce s'a făcut.

De pe cruce picură stropii de sânge, într'una picură pe albul rândunelilor și ele se fac roșii, roșii, iar Maica Domnului cu năframa cernită le șterge frumușel, și pe unde le atinge năframa, rândunelele se fac mai negre ca ea. Pe gușulițele lor nu ajunge năframa și rămân tot roșii, iar albul pântecelor e albul din început, nici înroșit de sânge, nici negru de năframă.

„Părinte în mâinile Tale îmi dau sufletul“. Cel răstignit pleacă capul. Pământ și aer se cutremură, soarele se întunecă, zidurile se creapă. Păsăricile spăimântate zboară peste capetele mulțimii ca niște gloanțe întunecoase prin bezna fumurie. De atunci au rămas rându-

nelele negre vineții, cu o pată roșie pe gușă și albe pe pantece.

2. Dintr'un trandafir.

Plângeau amândoi; și Adam și Eva. Din ochii lui Adam cădeau în țărână picuri gri de lacrimi; Eva se ștergea la ochi cu părul din cap, lua seama la Adam și se slărșea de durere, că trebuie să lase raiul.

Păcătoșii n'au ce căuta în raiul.

L-au dobândit, dar l-au pierdut.

Pe poartă între doi arhangheli. Unul cu o lance în mână, celalalt cu o spadă. Eva a prins a se boci și a striga cât o lua gura. Se bătea cu pământul peste obraz, se pune în genuchi și se lovea cu pumnii în cap și părul și-l smulgea și se căina și striga: „Ce-am făcut, ce-am făcut!“ Adam a priceput că ingerii își trimiși de Dumnezeu preasfântul, el sta cu cap în pământ, nimic nu zicea. El era dincolo de plâns.

Tremura iarba pe unde călcau ingerii. Pomii își aplecau crengile, paserile fâlfăiau pe dinaintea lor. Apa râurilor își încreția oglinda, voia să stea pe loc să nu curgă, ca să privească și ea ingerii cu cerc de aur în jurul capului. Un trandafir roșu ca sângele voia să sară dela loc și să se anine în părul unui inger.

*) Reproducem aceste două frumoase legende din broșura dlui Toma Cocișiu: „Povești și legende“, care apare zilele acestea.

Pe cât suntem informați dintre arhierii bisericii noastre va participa la congres numai Preasfințitul Valeriu al Orășii, care va conduce pe „pelegrinii” bisericii române unite.

Revistă bisericească.

Din Roma se anunță, că *chestiunea deschiderii seminarului român* de acolo, va fi rezolvită încă în cursul acestui an. El s'ar deschide în piața San-Bernardo pe via XX Settembre, lângă frumoasa „Fontana del Mosc”, în legătură cu biserica și mănăstirea sf. Susana. După moartea Papei Benedict al XV-lea, care deodată cu donațiunea de 2 milioane lire ne promisese și această biserică, împreună cu mănăstirea din jurul ei, catolicii americani mișcaseră toate pietrele pentruca acest vechiu monument de arta creștină să treacă în stăpânirea lor. De acum planul lor e zădărnicit și pe urma intervenirii ministrului nostru la Vatican, a dlui Pennescu, este aproape sigur, că sf. Susana va deveni în curând noul centru de viață românească din sfânta cetate.

Dela întoarcerea păr. Dr. Alexandru Nicolescu din Roma, *biserica română unită din piața delle Coppelle* stă fără preot, fiindcă statul român n'agăsit încă isvorul de unde s'ar putea asigura existența unui atare preot. Cu toate acestea, atât la Crăciun cât și la Paștile din acest an, colonia română din Roma, în frunte cu ministrii noștri de acolo, dd. Alex. Lahovari și Dem. Pennescu, a putut avea mângâierea unei slujbe românești. La Crăciun s'a nimerit acolo Preasfințitul Iuliu al Gherlei, iar de Paști a slujit păr. Augustin Pop, care face studii și praxa de viață monahală la mănăstirea San Paolo fuori le mura. Cum însă această situație nu mai putea să continue sub nici un cuvânt, aflăm acum, că existența unui preot al nostru la Roma va fi asigurată provizor — până la întocmirea noului buget — din isvoare bisericești și astfel Românii din centrul bisericii creștine se vor putea împărtăși iarăși de mângâierile religiei după rital lor propriu.

În zilele prime ale lui Aprilie s'au mai ținut, după informațiile sosite ulterior, *misiuni populare* și în următoarele parohii ale eparhiei gherlane: Băsești (prot. Băseștilor), Iapa (prot. Sighetului), Cășeu (prot. Reteagului) și în orașul Șimleul-Silvaniei, unde s'au adunat credincioșii și preoții ea la un adevărat loc de peregrinaj. Efectul misiunilor a fost de altfel pretutindeni foarte bun și credincioșii n'au cuvinte să poată mulțumi după cum ar dori pentru binele nespuse ce li s'a făcut prin aceste băi sufletești.

Vizita, pe care *prim-ministrul român d. Ion I. C. Brătianu* a făcut-o în 27 Aprilie la Papa, a fost înregistrată de întreagă presa română, cu excepția organelor bisericești ortodoxe. Din acest prilej „Patria” din Cluj scrie următoarele: „Sperăm, că după această vizită dsa va mai tempera curentul din partidul ce prezidează, contra încheierii concordatului, care s'a manifestat destul de violent pe când era în opoziție. În deosebi d. Brătianu se va convinge de visu, că nu se ascunde nici un interes din partea acelor, cari susțineau această încheiere de concordat”.

Numărul din 27 Aprilie c. al ziarului „Bănatul Românesc” din Timișoara, vorbind din prilejul sinodului eparhial dela Caransebeș de „criza bisericească” din sinul bisericii ortodoxe, unde „nu domnește autonomia gândirii, ci autonomia intereselor și tradițiilor”, scrie între altele și următoarele: „Dar biserica noastră nu a ajuns la ultima piatră de incercare. Până acum ea a avut de luptat cu secte neorganizate, neconsolidate, prin urmare ușor de combătut. În curând va ajunge însă să lupte și cu biserici și confesiuni bineorganizate, de cari în trecut ne-a apărât simpla deosebire de naționalitate. Nu mai departe ca la Oravița, în cel mai mândru colț românesc, *Românii se gândesc serios, să treacă la romano-catolici*. Curentul prinde zi de zi”.

În *chestia apropierii Rusiei de Vatican* se scrie din Genova marelui ziar „Daily Mail”, că relațiunile dintre Vatican și Soviete s'au reluat de câteva zile și că între Vatican și reprezentanții Moscovei s'ar fi convenit asupra

unui acord, în sensul, că se permite intrarea în Rusia a Iezuiților pentru a deschide instituții școlare, și congregații de surori de caritate și franciscane, cari să propage acolo religieua catolică. Se crede a ști, ca acesta ar fi primul pas, pe care îl face Vaticanul pentru unirea bisericii rusești cu biserica Romei.

În legătură cu știrile despre acordul dintre Vatican și soviete nu va fi fără interes să arătăm care e *situația bisericii catolice din Rusia*. Ea are cu totul 6 episcopii: episcopia de Zitomir întinsă peste provincia de Kiev cu 232,739 credincioși în 76 parohii cu 102 preoți; episcopia de Kamenec cu iurisdicție asupra Ucrainei, având 128 preoți și 312,087 credincioși; episcopia de Lutsk întinsă asupra Volhîniei, care în 93 parohii are 56 preoți și 290,156 credincioși; episcopia de Minsk cu iurisdicție peste întreagă Rusia albă, având 66 parohii cu 84 preoți și 288,980 credincioși și episcopia de Mohilev, care se întinde asupra întregului teritoriu neocupat de celelalte episcopii cu 171 parohii, 324 preoți și 749,709 credincioși. A șasa episcopie se întinde asupra Armeiilor din Crimeea și Caucaz, cari numără 37,088 credincioși și 54 preoți. — Datele acestea, cari privesc anul 1921, le deținem din ziarul catolic „La Libre Parole” din Paris.

Marele ziar catolic din Londra „The Tablet” arată „*progresul încet dar sigur*” al *catolicismului din Anglia*. Astfel în 1921 au fost 23,940 căsătorii față de 21,751 din 1920; botezuri 77,721 față de 58,092 din anul precedent, iar conversiuni 12,621 față de abia 10,592 ale anului de mai înainte. Peste tot numărul catolicilor din Anglia se cifrează, firește fără a socoti Scoția și Irlanda, la 3 milioane, ceea ce înseamnă, ca naia bisericii se ține din ce mai bine pe marea protestantă de dincolo de canalul Mânecii.

Asupra rezultatelor atinse de *misiunile catolice în China*, „L'Osservatore Romano” publică mai nou date foarte interesante. Aflăm de aici, că numărul catolicilor chinezi a trecut binișor de 2 milioane, și că numai în Nganhvei, centrul misiunii iezuite, care în Iunie 1921 a fost ridicat la rangul de vicariat apostolic in-

Ingerii n'au venit să se desmerde, ei trebuiau să împlinească porunca Celui de sus.

Stau ei obli, drept în fața lui Adam și a Evei, nu zic o vorbă, dar privirile lor merg spre păcătoși ca niște săgeți. Adam cu Eva se ridică în picioare, se sprijinesc unul de altul să nu cadă, căci le tremură genunchii tare. Pleacă amândoi spre poartă, ținându-se de mâni. Picioarele lor răscolesc nisipul din cărare, care le gădile tălpile. Ingerii merg după ei.

Dela trandafirul roșu mai încolo, Eva n'a mai putut da un pas. Sta ca înlemnită, cu ochii țântă la trandafir. Încet, încet și-a întors ochii spre Inger, a căzut în genunchi și arăta cu mâna înțepenită spre trandafir. Ingerul îi aruncă o privire muștrătoare, dar fața lui arăta o mare blândețe, pleacă pleoapele în jos și Eva a înțeles. Degetele ei ating trandafirul, care se pleacă în dreapta, în stânga, până e rupt. Rămâne o crenguță jîmbată, Adam și Eva se strecoară pe poartă, unde se pun de pază Ingerii.

Abia au lăsat cei dintâi oameni raiul și a și început un vânt rece de gândeai că tae cu foc. Ei goi, goluți. Au prins călătorii la pas să treacă pe alte plaiuri fără vânt. Căutau soarele blând și cald din raiu. Dau ei de o apă, lângă apă un copac mare cu coaja crepată pe la tulpină. O grămadă mare de frunze

veștede pe dedesubt, iar vântul foșnea prin frunze făcându-și joc. Câte odată se sbenguia în dragă voie, că lua vârtej nebun de frunze și le roia pe sus. Și Eva sta și se mira. Trandafirul din mâna Evei își sgribulise și el foile și se gândea cu dor și durere la traiul lui de acasă.

Adam nu sta gură-cască. El a implantat sub copac o creangă lungureață, lângă ea alta și alta, mai multe și de o parte și de alta. Le-a adunat capetele și le-a legat cu curpen. Încă vorbea cu crengile: „ho, ho, stați binișor, așa, uite, bine”. Deasupra a încărcat frunze uscate și a dat gata — coliba. A pofțit-o pe Eva în ea, la adăpost de vânt. Frigul mai venea pe la ușe. Adam a înfundat și acolo. Eva săruta, giugiulea trandafirul, care începea să-și reverse folle și să și-le răsfrângă.

Picuri mari de ploaie răpăe pe coperișul de frunze, oamenii se cam sperie, dar le trece lute spaima, căci ploaia se oprește deodată scurt.

Suliți arginții de soare se strecoară prin spărturile din acoperiș și cad drept pe trandafir. Trandafirul se înviorază și se face purpuriu ca cerul la apus în zile senine.

Colibașii nu se pot minuna destul. Ies ei afară și în lumina veselă și în căldura dulce ce-o da soarele drăguțu râdea copacul cu muguri verzi, râdeau prinprejur vetre de iarbă

verde. Râd mășișorii de salcă ici lângă apă, râde un ghiocel la picioarele Evei și-și pleacă frumos capul verde-alb.

Trandafirul se sbate în mâinile Evei. Folle i-se desprind din caliciu, flutură prin aer. Fie care se face o pasere, care prinde aripi, și zboară în copac. Priveghitoarea, care cântă sările în dumbravă, mierla, care fluera în pădure, ciocârliia cu rugăciunea ce o spune în văzduh și cucul și rândunica, și graurii și ciocănitorea au umplut copacul. Nu se mai văzuse așa ceva pe lume! Eva sta înmărmurită, însuș Adam a stat pe loc cu socotelile lui și s'a uitat pe sus să vadă ce-i.

„Pe lume e și rău, dar e și bine” zice Eva. Adam n'o aude, că gândește în altă parte: Cu ce să-și copere umerii goi, cu ce să împace foamea, care începuse a se ținea de ei ca de un țigan trândav.

Aviz.

În cancelaria fabricii de spirt a dlui IACOB MENDEL din Blaj se primește un ajutor — bărbat ori femeie —, care știe să scrie și să vorbească limba română și maghiară. Sunt preferiți cei cu cursuri comerciale și dactilografii. (16) 3-3

dependent, au fost în anul trecut 73,812 botezați și 53,581 catecumeni. Misiunea chineză a avut în 1921 un număr de 2414 preoți misionari, recrutați în majoritate din centrele misionare dela Turino, Castilia și Leon, dar aproape 1000 de preoți sunt indigeni și aceasta este un semn deosebit de îmbucurător pentru rezultatele viitoare ale misiunii.

Din Turino se anunță, că în locul vacant de superior general al Salesienilor lui Don Bosco a fost ales Don Rinaldi.

Societatea „Sf. Unire“.

Apropiindu-se termenul de 15 Maiu, până când se pot subscrie acții la societatea menită să dea un nou și puternic impuls întregii noastre vieți bisericești, coalele de subscripție încep să sosească în număr tot mai mare, dând comitetului de acțiune posibilitatea de-a se orienta asupra rezultatului acestei importante mișcări.

Apreciind în deplină măsură rostul acestei societăți de editură, și dorind a contribui din toate puterile la realizarea cât mai neîntârziată a ideii care agită azi opinia publică a bisericii noastre, vom încerca de azi începând, număr de număr, numele acelora cari se ridică peste ceilalți prin numărul mare al acțiilor pe cari au crezut că au datoriat să le semneze.

Pentru azi dăm sumele semnate de câțiva dintre membrii capitlului din Blaj, în frunte cu mitropolitul Vasile:

Dr. Vasile Suci, mitropolit	Lei	50,000
Dr. Izidor Marcu, vicar general	„	15,000
Simion Pop Mateiu, prepozit	„	11,000
Ștefan Pop, canonic	„	10,000
Dr. Ioan Bălan, canonic	„	10,000
Iacob Popa, canonic	„	5,000

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe păr. *Gavril Trenca* de paroh la Petrindul mare (prot. Cluj).

— P. O. Ordinariat de Gherla a numit pe păr. *Petru P. Birlea* de administrator local la parohia Călinești (prot. Coseului).

Concurs. P. V. Ordinariat de Gherla publică, cu termenul de 31 Maiu c., concurs la parohia *Șimleul-Silvaniei*, cu susținerea văduvei în venitele anului de respiriu.

Un prietin al României s'a stins de curând, în 28 Aprilie c. pe pământul Franței glorioase, în persoana celui ce a fost *Paul Deschanel*. Simpatia și iubirea lui pentru această țară latină, pe care înainte de războiu și-a luat osteneala s'o cunoască de aproape, s'a dovedit prin discursul cu care în calitate de prezident al Camerei franceze a salutată în 1916 intrarea ei în acțiune, dar cu deosebire prin neclintita încredere, păstrată și'n vremuri când atâta altă lume o pierduse, în triumful dreptei noastre cauze. Pentru meritele lui literare Academia franceză l-a onorat cu calitatea de membru al său, iar pentru imparțialitatea și obiectivitatea care l-a ținut 12 ani în scaunul de președinte al Camerei, națiunea franceză l-a ales în 17 Ianuarie 1920 cu mare majoritate de voturi de președinte al republicei. După abia câteva luni a trebuit să părăsească însă acest înalt post, fiind chinuit de o grea boală de nervi, care acum a pus capăt vieții sale laborioase. Pe mormântul lui depunem și noi, alături de întregă presa română, o lacrimă fierbinte ca

mulțumită pentru dragostea ce ne-a purtat această reprezentativă figură a inteligenței și fineței franceze.

Locale. Măine, Dumineca Slăbănogului, va predica în catedrală păr. *Victor Pop*, notar konzistorial.

— Dumineca trecută s'a ținut a XV-a adunare generală a societății meseriașilor și comercianților din Blaj. Societatea a implinit anul acesta 20 ani de existență și astfel adunarea generală din acest an a fost și un fel de jubileu, la care afară de frumoasa cunună de meseriași și comercianți ai Blajului, au participat în număr foarte frumos și ceilalți intelectuali, cari de altfel aproape toți sunt membrii ai societății. Din atâtea pagini frumoase și înălțătoare ale trecutului ei s'a relevat cu deosebire activitatea neobosită a primului prezident prof. *Gavril Precup*, care timp de 17 ani a fost, în cel mai deplin înțeles al cuvântului, chiagul societății. Noul comitet s'a constituit sub prezidiul dlui avocat *Dr. Ioan Bianu*, care dă cele mai bune garanții, că viitorul societății nu va rămânea înapoia trecutului său luminos.

— Luni, în 8 Maiu, esceleanta trupă teatrală condusă de apreciatul artist al Teatrului Național din București *Antonescu* va da o singură reprezentație în sala de gimnastică a liceului. Se va juca piesa „*Mărgeluș*” de *A. de Herz*. Inceputul la orele 21 precis.

Pentru protopopii arhidiecezani. Oficiul arhidiecezan ne roagă să anunțăm, că retribuțiile protopopești de câte 550 lei lunar și diurnele à 50 lei pentru câte cel mult patru vizitații pe lună pe anul 1921/2 au sosit săptămâna trecută și se pot ridica pe calea obișnuită.

Academicianul francez Duchesne, un foarte erudit preot al bisericii catolice, s'a stins în 21 Aprilie c. la Roma, unde din 1901 făcea pe consultorul la s. Congregație a indulgențelor și relicviilor, având timp de 6 ani (1913—9) și direcțiunea »Școlii franceze« de acolo. Cea mai însemnată dintre numeroasele sale lucrări de arheologie și istorie este »*Histoire ancienne de l'Eglise*«, în 2 volume mari, care pe vremea Papei Piu al X-lea a fost pusă la Index. Sufletul său de bun preot s'a supus atunci sentinței papale și o nouă ediție a acestei lucrări a apărut fără pasagiile incriminate, dar ea n'a mai putut deschide o înălțare în ierarhia bisericească a celui care încă în 1900 fusese găsit vrednic de a fi făcut protonotar apostolic. În Academia franceză ocupase fotoliul golit prin moartea Cardinalului *Mathieu*.

O catastrofă minieră s'a întâmplat de curând la *Lupeni* lângă *Petroșani*, unde în urma unei nesocotite operațiuni cu curent electric s'a produs o puternică explozie a gazurilor din mină, căreia i-au căzut jertfă aproape 100 de muncitori. Toate gazetele mari au deschis numai

decât colecte publice pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor acestor nenorocite victime. Ministerul muncii și ocrotirilor sociale a oferit în acest scop suma de 300,000 lei, iar M. Sa Regele, care a fost în persoană la locul nenorocirii, a întregit acest ajutor cu suma frumoasă de 100,000 lei. La înmormântare a participat o mulțime de peste 40,000 oameni. Pagubele sunt foarte mari și cercetările pentru eruarea adevăratei cauze ale catastrofei urmează cu febrilitate.

Ce înseamnă Genua? E vorba de orașul italian, care pe urma conferenței internaționale ce decurge în »*Palazzo Reggio*« de acolo a ajuns să fie pe buzele tuturor. Lăsând la o parte părerea medievală, care îi atribuie o origine mitologică dela cutare principe troian (*Ianus, Ienua*), se poate deriva ori dela cuvântul latin *genu* = genunchi, însemnând forma curbei pe care o face acolo coasta mării ligurice, ori apoi se derivă din cuvântul kelt (un popor care a stăpânit orașul) *genua* = intrare, însemnând caracterul de vestit port de mare al acestui oraș.

† **Păr. Demetriu Valda**, parohul nostru din Gârbou (eparhia Gherlei) s'a stins la 24 Aprilie c. în anul 55 al vieții și 30 al preoției sale cinstate. Îi depâng numeroase rudenii. Fie-i partea cu dreptii!

† **Maria Stoica n. Pinciu**, văduva fostului protopop *Ioan Stoica* al Pogăceleii, s'a stins în Blaj la 29 Aprilie în vârstă de 64 ani. Intre ceice au încunjurat sicriul său a fost și profesorul *Ioan Moldovan*, administratorul acestui organ, care jelește într'ansa pe mama fostei sale soții. Odihnească în pace!

Telefonul Unirii.

P. Reghin. Parohia noastră din Brașov are casă și superedificate în stare foarte bună, iar în jurul acesteia este o frumoasă grădină de pomi și legume.

D. Brașov. Găsim și noi, că programul afișat pe o întreagă pagină a »*Carpații*«-lor D-voastră, pe care-l are în vedere »vechea și reputata revistă de chirurgie socială« cum îi place să se numească »*Cartea neagră*« a dlui *Al. Tisseacu*, este cam deochiat. Căci dacă »funcționarului i-se va cere să-și vadă de slujbă, preotului de biserică, profesorului și învățătorului de școală, comerciantului de negoț, iar meseriașului de meserie«, am vrea să știm, dacă pentru politică este vre-o branșă anume, căreia să i-se poată cere: »în primul rând cinste și preocupare de interesele mari ale țării«. Ori poate această branșă ar fi aceea a »partidului liberal«, subînțelegându-se aici toți »funcționarii«, »preoții«, »profesorii«, »învățătorii«, »comercianții« și mai ales »meseriașii« acestui partid mântuitor de țară. Va fi! Dar să știți altfel, că truda liberalilor Dvoastră nu se pune decât pentru a mai înălbi puțin »negreata« faptelor urite, menite să intre în adevărata »*Carte neagră*« ... cea dela Cluj.

P. București. Consacrarea păr. *Nicolescu* nu se face nici la un caz înainte de prima Duminecă după *Rusalii*, a tuturor sfinților.

M. Iugoj. Lozurile de cari întrebați n'au ieșit cu câștig.

Hristos a înviat!

El are însă resunetul cuvenit : numai în sufletul acelora :

Cari au semnat

ori

vor semna de acum

Actii

„Sf. Unire“

Grăbiți și răspundeți :
Adevărat a înviat!

Cum se vindecă Reumatismul și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, durerile de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimite la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o cartă postală adresată la

FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova